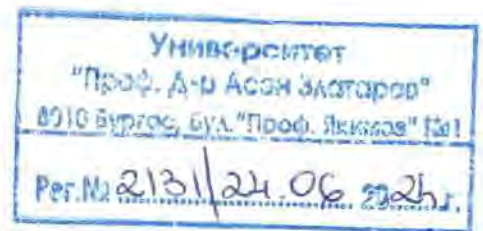

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Господинка Радева Пракова, дм – Катедра „Вътрешни болести и Обща медицина“ в Медицински Факултет на Тракийски Университет – Стара Загора

член на Научно жури съгласно Заповед №РД-134/12.04.2024 г. на Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“-Бургас по конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“ по научна специалност „Патологоанатомия и цитопатология“, в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, обнародван в ДВ бр. 13/13.02.2024 година. Рецензията е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“-Бургас.

За участие в конкурса са подадени документи от един кандидат - проф. д-р Мая Владова Гълъбова, дм

Проф. д-р М. Гълъбова завършва със златен медал гимназия с преподаване на английски език през 1977 г., а медицинското си образование през 1983 г. в Медицинска Академия, София. Професионалния си път започва като лекар-специализант по патологоанатомия в болницата на гр. Свищов, а от 1984 г., като асистент в Катедрата по „Обща и клинична патология“ на ВМИ, Стара Загора. През 1988 г. придобива специалност по „Патологоанатомия и цитопатология“. Научните интереси на проф. д-р М. Гълъбова в областта на чернодробната патология датират от м. Октомври, 1989 г., когато приминава специализация в Първи Московски Медицински Институт „И. Сеченов“. През 1999 г. придобива ОНС „Доктор“ по медицина след успешно защитен дисертационен труд на тема „Роля на синусоидалните клетки на Ito и pit клетките във фибропластичния и непластичен процес в черния дроб“. През 2002 и 2013 г. е избрана съответно за доцент и професор в Медицински Факултет на Тракийски Университет, Стара Загора. От 2003 до 2023 г. е Ръководител на Катедрата по „Обща и клинична патология, съдебна медицина и деонтология“. От 2004 до 2007 г., проф. д-р М. Гълъбова е Заместник Декан по Научно изследователска дейност, а от 2007 до 2019 г. - Декан на Медицински Факултет при Тракийски Университет, Стара Загора. Владее писмено и говоримо английски и руски език. Понастоящем ръководи Клиниката по „Обща и клинична патология“ в УМБАЛ „Проф. д-р Ст. Киркович“ АД, Стара Загора.

Научноизследователска дейност

Проф. д-р М. Гълъбова представя справка за наукометричните показатели по Scopus към 30.11.2023 г., които са впечатляващи с отбелязаните 138 документа, 1573 цитирания и 21 h-index. Общият импакт фактор на публикациите е 106.006. От същата справка е видно, че в последните десет години са публикувани 53 статии, от които на 25% проф. М. Гълъбова е първи, а на 34% - последен автор. В 40% от публикациите има съавторство, като високият брой подчертава уменията ѝ за работа в колектив. За участието в настоящия конкурс, приемам 41 научни статии, от които 40 отпечатани в реферирани и индексирани световноизвестни база данни и една в нереферирани списания с научно рецензиране, с които покрива напълно изискванията за заемане на академична длъжност „Професор“ в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас **(100 т. за показател В с не по-малко от 10 статии в реферирани списания и 360.1 т. за показател Г)**. Голяма част от публикациите са в престижни научни издания с категория Q1-Q3 и IF (Archives of Physiology and Biochemistry (Journal of Metabolic diseases, International Journal of Colorectal Disease, APMIS, Journal of Molecular Histology, Hepato-Gastroenterology, Central European Journal of Medicine, Journal of Gastroenterology and Hepatology, Anatomia, Histologia, Embriologia, Clinical and Experimental Metastasis, World Journal of Surgical Oncology, Acta Histochemica, Neoplasma, Journal of Biotechnology and Biotechnological Equipment и др.). Вземите под внимание научни публикации в настоящия конкурс са в периода 2014-2023 година.

Проф. М. Гълъбова е удостоена с редица международни и български награди за изключителни постижения в науката: Втора награда на Falk Symposium, Bucharest, Romania, 2000 г. за постера “Implication of mast cells and inflammatory mediators in the ethiopathogenesis of chronic ulcerative colitis и откритието SP+ мастоцити; 1-ва Награда на Falk Symposium, Freiburg, Germany, 2006 г. за постера “Expression level of VEGF and its association with tumor-infiltrating dendritic cells in primary hepatocellular carcinoma” за доказване наличието на различни типове дендритни клетки в чернодробните синусоиди при метастази; Трета Награда на Falk Symposium, Dresden, Germany, 2007 г. за постера “S-100- and GFAP-positive cells in human liver cirrhosis and in human hepatocellular cancer”- за доказване наличието на нервни влакна в стромата на хепатоцелуларния карцином; Втора награда на Falk Symposium, Brno, Czech Republic, 2010 г. за постера „Transaforming growth factor-beta 1 promoter polymorphism, for colorectal cancer susceptibility and

prognosis“ за доказване на връзката между висок TGF-beta1 генотип-509/ТТ и намалената преживяемост при пациенти с колоректален карцином; наградата “Професор Димитър Каданов”, 2003 г., за публикацията “Structural examination of tryptase and VIP-positive mast cells in the common bile duct of patients with lithiasis”. Acta Histochem, 2001;103:437-452; научната награда „Гален“ на МФ за 2009 г. за значими постижения в медицинската наука, за създаване на успешен творчески колектив и научни лаборатории по „Диагностична имунохистохимия“ и „Молекулярна патология“; наградата на АСПЗГ за принос към сестринското образование „Флорънс Найнтингейл“.

За **показателите в група Д**, при минимални изисквания от **150** точки, **проф. М. Гълъбова представя доказателствен материал за 480 точки** в 33 научни публикации, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Много точно е представен общия брой цитирания, след изключване на тези, по предходни процедури. Наукометричните показатели за оценка на научната дейност на проф. Гълъбова по този показател са впечатляващи и с представения доказателствен материал се потвърждават професионалните ѝ качества на учен, уменията за работа в екип с национален и международен състав. Актуалността на проучваните проблеми намират отражение в високия брой цитирания на получените резултати, предимно от чужди автори в индексирани и реферирани издания в световна база данни.

За цялостната си научна дейност в областта на Медицината, през **2021 проф. д-р М. Гълъбова е включена в класацията на Университета в Станфорд, САЩ**, където от 49 учени от България за цялостно научно творчество, тя е единствения лекар. Тази престижна номинация носи акредитационни точки на университета, в който работи номинирания преподавател.

За целия период на активна научна дейност, проф. М. Гълъбова е участвала в четири проекта към МОН, на два от които е научен ръководител с обща стойност на привлечените финансови средства 3 550 000 лв: “Имуноморфологично изследване на карцинома на дебелото черво и стомаха и на таргетния орган за метастазиране – черен дроб. Прогностично значение на имунните маркери CD56, алфа-гладкомускулен актин, дезмин, колаген тип IV и ламинин за туморната прогресия и метастазиране“ и „Изследване ролята на тумор-инфилтриращите лимфоцити, дендритни клетки и някои регулаторни цитокини при развитието на първични и метастатични чернодробни тумори и колоректален карцином“. Участвала е в редица научни журита за ОНС „Доктор“ и

заемане на академична длъжност „Доцент“ и „Професор“, както и в изготвяне на рецензии за специализирани научни издания и проекти.

С изключителното съдействие на проф. Гълъбова са оборудвани със съвременна апаратура редица лаборатории: по молекулярна биология, имунология, биохимия, биофизика, физиология, молекулярна патология, имунохистохимия, конфокална микроскопия. Закупувена е апаратура за обучение и научна дейност на Университетска болница на стойност около 5 000 000 лв. (торакоскоп, ехографи, апарат за съвременна диагностика и лечение на заболяванията на носоглътката, ехокардиограф и фиброгастроскоп за диагностика в детска възраст, операционна маса и ехограф за ултразвукова интраоперативна навигация за неврохирургията, фиброскан за еластография, фиброгастроскопи и ректоскопи за гастроентерологията, реанимационни монитори и респиратор за механична вентилация Bellavista IMT MEDICAL за анестезиология и реанимация, устройство за лазерна операция на разширени вени-доплер-сонограф, платена климатизация на операционните зали, закупен сет за лапароскопска хирургия.

Под ръководството на проф. М. Гълъбова са акредитирани редица докторски програми, както и първата в страната по „Здравни грижи“ и „Медицинска физика“.

Проф. д-р М. Гълъбова е ръководител на 20 докторанти, от които 11 са успешно защитили. На 5 е настоящ ръководител, а на 6 участва активно в научно-публикационната активност. Със своя административен опит и научноизследователска дейност, проф. М. Гълъбова има изключителен принос за академичното израстване на преподавателския състав на Медицинския Факултет при Тракийски Университет, Ст. Загора.

Научно-изследователските приноси от представените научни трудове могат да се обединят в следните направления в областта на общата и клинична патологоанатомия:

➤ ***Изследване на екстра- и интрахепаталните жлъчни пътища***

Изследваните мастоцити чрез рутинна светлинна, електронна микроскопия, и имунохистохимия са дали основание да се предполага участието на мастоцити, нервни влакна и ендокринни клетки в долната трета на холедоха в регулацията на моталитета, евакуацията на жлъчка и на хормонална секреция в гастроинтестиналния тракт. При обострен холангит, адхезията на възпалителни клетки към стената на съдовия ендотел се медира от ICAM-1/LFA-1 ICAM-1/Mac-1. Чрез светлинномикроскопска и ултраструктурна имунохистохимия за експресия на гастрин, соматостатин, секретин, серотонин, хромогранин и синаптофизин са изследвани многообразните ендокринни

клетки. Изказана е хипотезата за участието им регулацията на физиологичните и патологични процеси в холедоха, която е подкрепена с голям снимков материал. За първи път в българската литература е показана ултраструктурата на преходните клетки, произлизащи от клетките Ito, базалната мембрана в пространството на Дисе и отлагането на двата вида колаген тип III и IV в пространството около тях. За първи път в световната литература е документирана експресията на ICAM-1 върху клетъчната мембрана на клетките Ito, което доказва участието им в транспорта на възпалителни клетки през пространството на Дисе до хепатоцита. За първи път в българската и световната литература е доказана експресията на колаген тип III и IV в черния дроб при реактивен билиарен хепатит. Изследвана е жлъчно-чернодробната патология при експериментален метаболитен синдром с интересни открития, а именно поява на β -клетки в екстрахепаталните жлъчни пътища, в хепатоцити и в синусоидалните ендотелии. Част от тези експериментални данни са публикувани в Journal of Metabolic diseases, който е с висок IF=3.471.

➤ *Изследване на чернодробните синусоиди при първични и метастатични тумори чрез светлинна и електронномикроскопска имунохистохимия и флоуцитометрия*

Публикациите в областта на чернодробната патология са насочени към изследване на чернодробни синусоиди, хепатоцелуларен карцином, чернодробни метастази, патология на жлъчни пътища, пелиоза, адхезионни молекули, екстрацелуларен матрикс, интегрини. Интерес представлява експериментално предизвикания диабет с находка на инсулин-продуциращи клетки в жлъчни пътища, панкреасен канал и черен дроб.

➤ *Изследвания в областта на онкологичните заболявания*

Редица публикации са насочени към проучване на туморната микросреда при колоректален, стомашен, ендометриален, белодробен и тиреоиден карцином с изследване на имунни клетки (миелоидни и плазмоцитоидни дендритни клетки, Т-хелпери, NK и NKT клетки). Научните интереси включват изследване на цитокини с имунохистохимия, ELISA, SNP, и цитокини от туморната микросреда, микросателитна нестабилност, ултраструктурна имунохистохимия. Разработени са редица съвременни диагностични методи в диагностиката на онкологичните заболявания-immunogold method, in situ hybridization (FISH), Western blot метод и конфокална микроскопия. Съществен принос в онкологичната медицина е проследяването на 500 колоректални карцинома за имунни клетки в туморната микросреда. Периода на наблюдение е няколко

години, включва резултати от химио- и лъчетерапия, а впоследствие и за мутации, а получените резултати са отпечатани в международни списания с импакт фактор.

➤ **Изследване на третични лимфоидни структури**

През последните 3 години научните интереси на проф. д-р М. Гълъбова са насочени към проучване на третичните лимфоидни структури, които са индуцируеми от тумор, инфекциозни агенти и автоимунни процеси. Литературен обзор на тази тема е приет за печат от American Journal of Clinical and Experimental Immunology с IF=0.800. Изследване на някои имунни клетки (Т хелпери, цитотоксични Т лимфоцити, макрофаги и дендритни клетки), при карцином на колона и при ректален карцином преди и след лъчетерапия. Интерес представляват резултатите от изследване на пневмоцити II тип при Covid-19, при тумори и пневмокониози .

Проф. д-р М. Гълъбова е в основата на създадени редица научни лаборатории в МФ и в частност в Катедрата по „Обща и клинична патология“, които се използват с диагностична и терапевтична цел - Лаборатория по имунохистохимия и имунофлуоресценция, молекулярна патология и конфокална микроскопия.

В документите по процедурата са представени 14 научноизследователски проекта, от които 9 са след 2013 година. На 8 от тези проекти проф. Гълъбова е ръководител и в един участник. Била е научен ръководител на 20 докторанти, 11 от които са част от академичния състав на Медицински Факултет, а 5 са отчислени с право на защита. Участва в обучението на лекари-специализанти по клиничната специалност „Обща и клинична патология“. Общия брой точки по показател Е е 515, при изискуем минимум от 120.

Проф. д-р М. Гълъбова е била ръководител на 10 специализанти по клиничната специалност „Обща и клинична патология“ и провежда теоретичното обучение на специализанти. Член е на Държавна изпитна комисия за придобиване на специалност „Обща и клинична патология“ в системата на здравеопазването от 2002 година. Участвала е в преподавателска мобилност и обучение по програма „Erasmus+“ в редица европейски страни.

Учебно-преподавателска дейност

Проф. д-р М. Гълъбова има над 38 г. преподавателски стаж в Медицински Факултет на Тракийски Университет, Ст. Загора. Провежда лекционен курс по дисциплините „Обща и клинична патология“ в специалността „Медицина“ на български и английски език, „Соматопатология и онкопатология“ в специалност „Социални дейности“ и

„Клинична патология“ за специалност „Медицинска сестра“ и „Акушерка“. Участвала е в разработването на учебни програми, лекционните курсове, методичните материали за упражнения и тестов изпит за студенти в съответните специалности. Провежда семестриални изпити по съответните дисциплини. Общата годишна натовареност за периода 1984-2023 г. е от 360 до 480 аудиторна заетост.

Проф. д-р М. Гълъбова е участвала в програмната акредитация на специалност „Медицина“, „Здравни грижи“, УЗГ, Медицинска рехабилитация и ерготерапия, Лекарски асистент, в акредитацията на ОКС „Магистър“ по УЗГ, Организация и управление на социалната сфера и Здравен мениджмънт, както и на 25 докторски програми. За първи път в страната е акредитирана докторската програма по „Здравни грижи“ и „Медицинска физика“.

Заключение

Проф. д-р М. Гълъбова е утвърден преподавател и изследовател със задълбочени познания и подчертан интерес в областта на общата и клинична патология, притежава необходимите качества, отговаря на количествените и качествени критерии и надвишава минимални национални изисквания за участие в конкурс и заемане на академичната длъжност „Професор“ съгласно ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас. Наукометричните показатели по групи са следните: показател „А“-50 т. за успешно защитена дисертация за присъждане на ОНС „Доктор“, показател „В“- 100 т. за публикации в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, показател „Г“- 360.1 т., по показател „Д“- 480 при минимум 150 т. и по показател „Е“-518 при минимум от 120 точки.

Това ми дава основание да *гласувам положително за избора на проф. д-р Мая Владова Гълъбова, дм на академичната длъжност „Професор“, по научната специалност „Патологоанатомия и цитопатология“ в професионално направление 7.1. Медицина, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт към Университет „Проф. д-р Асен Златаров“-Бургас.*

21.06.2024 г.

Рецензент:

Ст. Загора

/проф. д-р Господинка Пракова, дм/